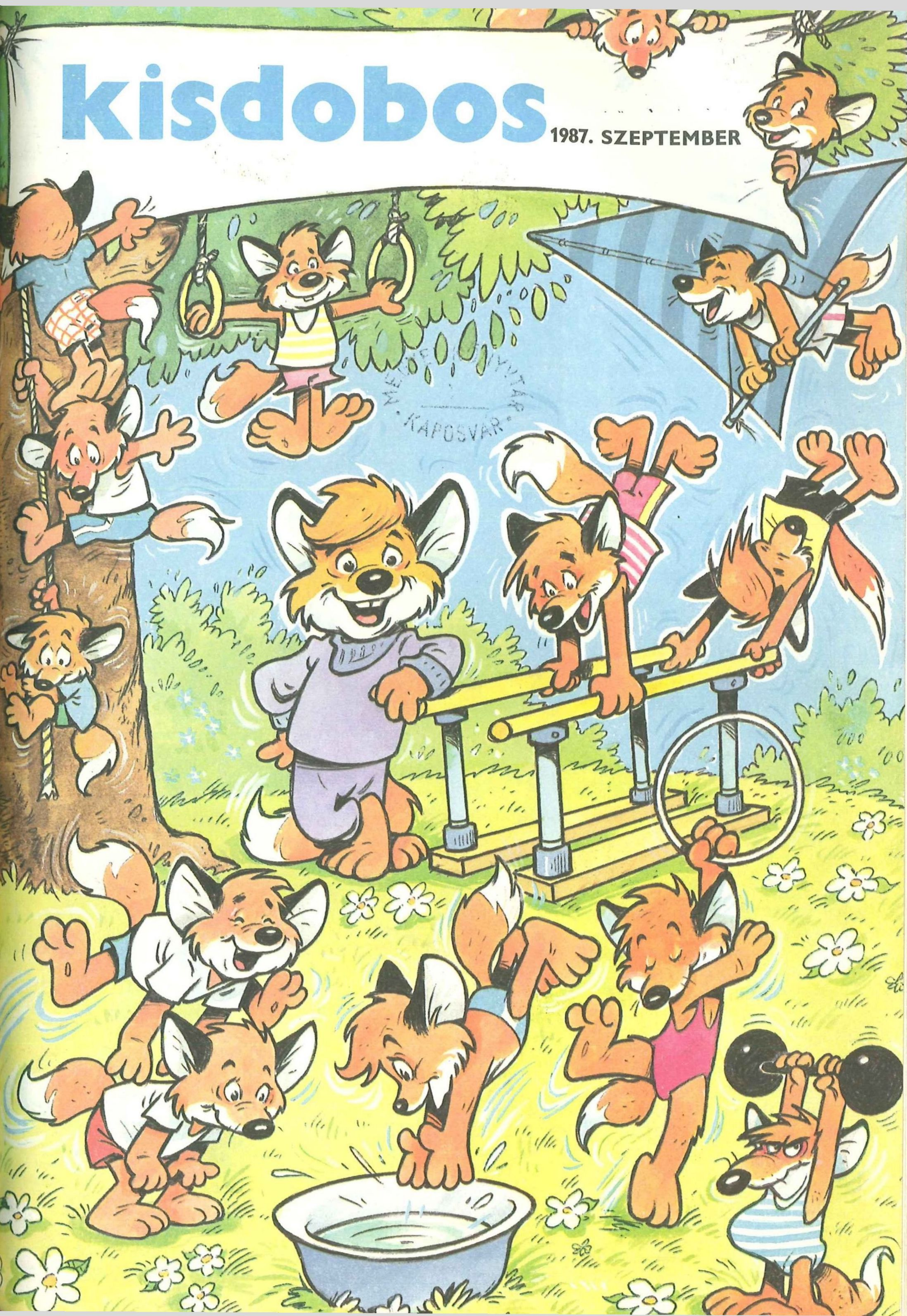

kisdobos
1987. SZEPTEMBER

Csanádi Imre

Búcsúzva köszöntő

Szállj, szállj
ökörnyál
jön az ősz,
megy a nyár, —
megy a nyár, a nevetős,
komolykodva jön az ősz,
csillámló derekkel,
sárga levelekkel,
szőlővel, mosolygóval,
fűre koccanó dióval.

Búcsúzunk a nyártól
és köszöntjük
az érett gyümölcsöt
kínáló,
a leveleket színező,
a sétákra csalogató őszt.
És köszöntjük
a „komolykodó" őszt is:
az iskolába hívót,
a kerti munkát kínálót.
Vele együtt
az iskolába most érkező
elsősöket és régi,
kedves olvasóinkat.
Jó tanulást, jó kedvet,
jó egészséget kíván
valamennyiőtöknek
a **Kisdobos szerkesztősége**

KISDOBOS KÉPTÁR

Kovács Margit (1902—1977) Almaszedés

Kovács Margit gyűjtemény, Szentendre

Kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetsége lapja a 6—10 éveseknek. XXXVI. évf., 7. sz. Főszerkesztő: **Jani Gabriella.** Kiadja: az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: **dr. Petrus György.** Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374, telefon: 116-660. Készült a Kossuth Nyomdában 87.0459. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató. Index: 25442, HU ISSN 0450-3287.
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502, telefon: 660-162. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest V., József nádor tér 1. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra. Megjelenik évenként tíz alkalommal. Előfizetési díj egy évre 60 Ft. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap **Dargay Attila** munkája
A szerkesztőbizottság tagjai: T. Aszódi Éva, Hankovszky Valéria, dr. Havas Péter, Jani Gabriella, Kass János, Nagy Katalin (elnök), Orgoványi Anikó, Trencsényi László.
A szerkesztőség munkatársai: Ferenczy Ágnes, Gaál Ödönné, Kóka Rozália, Zentai Mari

Váci Mihály

Ősz

Az ég párába vont üveg,
mit befuttat a lehelet;
a sóhajoktól lesz ilyen
az ablak, mint e könnyű menny.
A szántásokról ól-meleg
párák csordája tévelyeg.
Erdőből jön a csend puhán,
madárfüttyel a gomblyukán.

*

A kémény féllábon mereng:
a gólya szárnya merre leng?
Fecskénk csicsergi Afrikát;
az ereszt meg a paprikák.
A Nap rozoga kis szekér,
vonja két háztáji tehén;
kíméli őket, oldalog
előttük a gazda — gyalog.
Szuszog a két tehénke, bőg;
— a dombra döcög a délelőtt.

Részlet

Szentmihályi Szabó Péter

Időmarasztaló

Folyik, folyik az idő,
peregnek az évszakok,
egyre nagyobb a cipőd,
kiserken a bajuszod.

Most azt hiszed, kicsi vagy,
van még időd rengeteg,
játszhatsz még nagyon sokat —
s fiad fogja már kezed.

Mintha kútba zuhannál,
s a nagy ég már kicsi folt
tív év nem több tíz napnál,
vigyázz, el ne pazarold!

Hány éves vagy az idén?
Mindig több, s nem kevesebb...
Megöregszünk, kicsikém,
fiatalnak lenni szebb!

Folyik, folyik az idő,
peregnek az évszakok,
egyre nagyobb a cipőd,
kiserken a bajuszod.

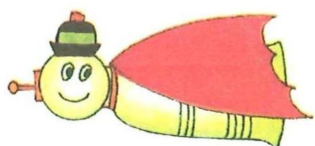
Kiss Ilona rajza

Űrbázis a Gazdagréten

Június 15-e nevezetes nap. Megkezdődött a szünet, és vele együtt az űrfürkészek első találkozója. Budapesten a Gazdagréti Közösségi Ház és a Kisdobos szerkesztősége élményekben gazdag vetélkedőre hívta a gyerekeket. E napon a Közösségi Ház és környéke űrbázissá változott. Kisdobosok és úttörők — mint űrfürkész jelöltek — „hétpróbáztak": alkalmassági vizsgát tettek. Kipróbálták ki az erősebb, kinek nagyobb az állóképessége, ki tud szebben kivágós űrbabát készíteni, ki a legügyesebb a nagyméretű űrkabin elkészítésénél, ki tud többet az űrtotónál, és ki az, aki a Süni kérdéseire a legjobban felel.

Amikor már mindenki jól elfáradt, jött a végső megmérettetés: ki ismeri legjobban az űrhajózás történetét. A zsűriben Farkas Bertalan űrhajós és Magyari Béla kiképzett űrhajós izgult a gyerekekért. A tét nagy volt: sétarepülés.

Ám a versengés még nem ért véget...

Játssz velem!

A gyakorlati űrhajózás kezdetének 30. évfordulóján, Október 4-én a lakások, az udvarok, a kertek és a tornatermek is képzeletbeli űrhajóskiképző-bázissá alakulhatnak. Ezen a napon minden űrfürkésző kisdobos alkalmassági vizsgát tehet. Szeretném, ha te is próbát tennél! Az űrfürkészek hétpróbája a következő: gyorsaság, ügyesség, erő, bátorság, állóképesség, mentés, légzés. A júniusban megjelent ŰRFÜRKÉSZŐ-ben található „alkalmassági vizsga" és a rádió részletesebb tanácsokkal segít majd a próbatételben.

Játssz velem! Lássuk, ki alkalmas űrfürkésznek! S ha mégsem vállalod a hétpróbát, akkor fuss, mozogj legalább harminc percen át! Megsúgom, én ezt a napot a Planetáriumban töltöm: ott ünnepeljük barátaimmal az első szovjet műhold fellövésének 30. évfordulóját.

F. B.

35. születésnapját ünnepelte a Kisdobos

A Kisdobos találkozója szerencsi kisdobosokkal

Május elseje a Városligetben: ki csinálja szebben a Kisdobos kivágóst?

Kovács Robi, Nagy Katalin és Takács Vera a díjkiosztáson

A világ legrosszabb gyereke

Újsághír: A Kőszegen megrendezett gyermekjátékfilm-szemle közönségdíját „A világ legrosszabb gyereke" című alkotás kapta. Főszereplő: Kovács Róbert. Forgatókönyv: Nagy Katalin. Operatőr: Sasvári Lajos. Rendező: Takács Vera.

Kovács Robi: Anyukám ismerte Katkics Ili nénit. Tetszik tudni: a gyerekfilmrendezőt. Egyszer, amikor beszélgettek, én épp ott játszottam, és pont Ili néni orra előtt estem hasra. Akkor figyelt fel rám. Így kerültem a Kicsi a bors című sorozatba. Vera néninek nem is kellett főszereplőt keresnie. Egyből rám gondolt, mikor a „A világ legrosszabb gyereké"-ről volt szó.

Kati néni és Vera néni jókedvűen hallgatják Robit, akiből árad a szó. A két felnőtt bólogat, néha emlékeztetik egy-egy dologra.

Kovács Robi: Két hétig tartott a forgatás. Legjobban a technikai dolgok tetszettek, meg az, hogy mindenki nagyon jókedvű volt.

Takács Vera: Azért néha befürödtünk a technikával, amikor például esni kellett volna az esőnek. Az esőgép először egy tizedik emeleti lakásban csinált árvizet, aztán végképp elromlott. A végén egy kerti slaggal locsoltuk a gyerekeket, de olyan hőség volt, hogy állandóan megszáradtak, mire a felvételre sor került.

Nagy Katalin: Én még javában írtam a forgatókönyvet, amikor Vera már kiválasztotta Robit. Egyetértettem a döntésével. A díjkiosztáson Robinak adományoztam a titkos „Nagykatalin" díjat. Álltunk a színpadon, és odasúgta nekem: Milyen kár, hogy a többi szereplő ebből a közönségdíjból nem kap. Ezért a mondatért kapta az én titkos díjamat.

Takács Vera: Az volt a legizgalmasabb, hogy körülbelül 18 ezer gyerek szavazott az ország minden részéből. Ezt a szavazást összesítette a számítógép. Mint az iskolában, úgy osztályoztak. Mi 4,88-at kaptunk. Ezzel nyertünk.

Nagy Katalin: Most jöttem író-olvasó találkozóról. Azt kérdezték a gyerekek: lesz-e újabb filmünk, így hármasban. Hát hogyne lenne! Hogy melyik könyvemből? Azt nem árulom el, de aki kitalálja és megírja a Kisdobosnak, az részesül a titkos „Nagykatalin" díjban. Hogy ez mi lesz? Titok.

Bemutatjuk

Dargay Attila rajzfilmrendezőt

Ha azt mondom Vuk, nem kell magyarázkodnom. Egyre gondolunk. Még a fülünkben van a film zenéje: „Hipp-hopp! Jön Vuk!" Ha megkérdezem, ki rendezte a Vukot, akkor nem biztos, hogy tudsz válaszolni. Pedig érdemes megjegyezni Dargay Attila nevét.

HOGY LESZ VALAKIBŐL RAJZFILMRENDEZŐ? DARGAY ATTILA ÍGY MESÉLT ERRŐL:

Első osztályos voltam, és már egy hét után untam az iskolát. Nem voltam jó tanuló, nem voltam erős gyerek. Engem mindig megvertek a többiek. Végre eljött a vakáció, és anyám elvitt a rokonokhoz nyaralni. A jó falusi levegőn első dolgom volt, hogy összeszedjek egy kiadós tüdőgyulladást. Akkoriban a gyógyulás hosszú ideig tartott. Vége lett a nyárnak mire meggyógyultam. Anyám — ennek örömére — elvitt moziba. Akkor láttam életemben először mozgóképet. Máig emlékszem a címére: Kacagó tarka tavasz. Walt Disney rajzfilmeket vetítettek. Amikor kijöttem a moziból, tudtam, ha kell „akár négykézláb is", de én rajzfilmeket fogok csinálni.

A KISDOBOS OLVASÓINAK SZERETETTEL: DARGAY ATTILA

Ő A KAPITÁNY, – AZ „ERDŐ KAPITÁNYA" CÍMŰ FILMBŐL.

Állandóan rajzoltam, és mert „jópofa" dolgokat csináltam, az osztálytársaim kezdtek befogadni. 1945-ben, amikor érettségiztem, senki nem hitte, hogy a rommá lőtt Budapesten valaha még rajzfilmgyár lesz, mert ehhez sok pénz kell. Szerencsém volt. Került pénz, én pedig még a negyvenes évek elején megismertem Macskássy Gyulát, a magyar rajzfilmgyártás „atyját".

Először a Kiskakas gyémántfélkrajcárja című Macskássy-filmben rajzoltam. Csuda nagy boldogság volt. Az első igazi „egész estét betöltő" gyerekfilmem a Lúdas Matyi volt. A bemutatót a fóti gyerekvárosban tartottuk. Rettenetesen izgultam: tetszik-e a gyerekeknek. Ott és akkor határoztam el, hogy ezentúl csak a gyerekeknek dolgozom. Ezért készült a Vuk, a Szaffi.

A rajzfilmkészítés gályarabság, de én mindig nagyon jól szórakozom, amikor filmet csinálok. Hét éve nem voltam szabadságon, és nem nagyon érek rá modellezni. Pedig ez a hobbim: repülőgép- és hajómodelleket készítek. Most is tele vagyok tervvel, és karácsonyra szeretném, ha elkészülne a legújabb filmünk: Az erdők kapitánya. Nekem már nincs sok dolgom vele, de az operatőrnek, Henrik Irénnek igen. Ő a feleségem. Mi szinte éjjel-nappal rajzfilmet csinálunk.

Hogy miről szól Az erdők kapitánya? Azt nem árulhatom el, helyette egy rajzot küldök nektek a film főhőséről.

Ferenczy Ágnes

Fehér Klára

A zene varázsa

Görög Júlia rajza

Szeptember lehetett vagy talán már október — néhány hete koptattam az első osztály padját. Már le tudtam írni a kerek O betűt, talán már azt is el tudtam olvasni, hogy Úr Ír, és már megtanultam egy csacska dalocskát, így hangzott:

Itt vagyok már valahára,
itt vagyok az iskolában,
kis könyv van a hónom alatt,
oly jó kedvem van, haja-hopp!

Reggelenként tudomásul vettem, hogy két kis húgom még vidáman alszik, amikor én már táskával a hátamon elballagok, azt is, hogy ők délután vígan játszanak, nekem meg komoly leckét kell körmölnöm. Én vagyok a nagylány, én vagyok az iskolás, ez a dolgok rendje.

De mi történt egy délelőtt? Az iskolaudvaron játszottunk a tízórás szünetben, amikor az iskola rácsos kerítésén túl egyszerre csak megláttam az édesanyámat. Két kis testvéremmel sétált, kézen fogta őket, valamin hangosan nevettek. Az utca sarkán észrevettek engem, vidáman integettek, és befordultak a másik utcába. Éreztem, hogy a szívem megáll. Hogy van ez? A nap süt, ők odakinn sétálhatnak, én meg itt vagyok a rácsok mögött. Biztosan a parkba mennek, ahol anyu iskolatejet vesz nekik és kiflit, ahol futkározhatnak, karikázhatnak, nekem meg csengőszóra vissza kell mennem az osztályba, hátratett kézzel hallgatni a magyarázatot, vagy nehéz számtanpéldákat megoldani. Úgy elfogott az édes szabadság utáni vágy, hogy csurogni kezdett szememből a könny. Nem, én nem megyek vissza az osztályba, én utánuk szaladok, én megszököm innen!

És mérhetetlen keserűségem közepette egyszerre csak eszembe jutott a dal. Amit a múlt héten tanultunk. Amit kis társaimmal együtt olyan harsányan énekeltem. Behúzódtam az iskola sarkába, a fal tövébe, az esőcsatorna mellé és még kicsit hüppögve, de egyre vigasztalódva énekelni kezdtem magamnak. Mint ahogy altatódallal csitítják a kisgyereket, mint ahogy indulóval biztatják a harcost a csatára:

Itt vagyok már valahára,
itt vagyok az iskolában,
kis könyv van a hónom alatt,
oly jó kedvem van, haja-hopp.

Mire ötödször énekeltem azt, hogy oly jó kedvem van... már száradni kezdtek a könnyeim.

Legfőbb ideje volt. Lecsöngették a nagyszünetet.

Egyszer volt

A tákosi templom

Fotók: Karasz Lajos

Kedves Dorka!

„Gyalogolni jó!" — idézem Szabolcs-Szatmár híres szülöttét, Móricz Zsigmondot. Legszívesebben én is gyalog indultam volna útnak, hogy megismerkedjem hazánk legkeletibb részével. Budapesttől csaknem 300 kilométerre van Nyíregyháza, Szabolcs-Szatmár megye székhelye. Igy hát vonatra ültem. Az úton **Váci Mihály** verseskötetét olvasgattam. Őt is ez a vidék adta a magyar irodalomnak. Egyik verse szinte szíven ütött:

Gyalog szerettem volna jönni

Gyalog szerettem volna jönni
a porral lepett füveken,
mezítláb, hogy frissen érezzem,
ha felmelegszik a szülőföld
pora, mikor megérkezem.

Gyalog szerettem volna jönni,
hogy érezzem: — a telt kalász,
a rét sok térdeplő füve
elém borul, el nem eresztve,
s lábam kérve kulcsolja át.

Gyalog szerettem volna jönni
át a szorgalmas földeken,
mindenkinek által kiáltni,
mezsgyén átlépni, kezetrázni:
„Na és a munka, hogy megyen?"

Gyalog menni az utcán végig,
előre köszöngetni ott.
Tornácokon üldögélni, mint régen,
hogy mindenki arcomba nézzen,
s mondják: — „Semmit se változott!"

Én gyalog fogok hazamenni
a porral lepett füveken,
mezítláb, hogy sírva érezzem,
ha felmelegszik a szülőföld
pora, mikor megérkezem.

hogy is volt?

Először a megye névadó településére, Szabolcsba igyekeztem. A Tisza és a Bodrog összefolyásánál felmentem a hídra s onnan gyönyörködtem a tájban. Nem csodálom, hogy annak idején, 895-ben, amikor honfoglaló őseink hazát kerestek, éppen e tájon akadt meg a szemük. A mondák szerint itt verte fel sátrát Árpád, akit előzőleg — a magyarok hét vezére közül — pajzsra emeltek, és fejedelmi tisztségre választottak. A közeli Szabolcs kicsi település, de két páratlan nevezetessége is van. Hatalmas, háromszögletű földvára szinte épségben fennmaradt. Itt pihent meg honfoglaláskor Szabolcs vezér a seregével. Egy kis emlékművet is emeltek tiszteletükre a földvár sáncára. A földvár nyugati oldaláról letekintve náddal, füzekkel, mocsárral körülvett morotvát pillantottam meg. Az elhagyott folyómedret nevezik morotvának. Sekély vizében két gyerkőc lépkedett hajladozva s egy alul-felül lyukas, kosárszerű készséget (halászó eszközt) emelgettek. Eszembe jutott, hogy ez lehet a tapogató halászat. Sokáig bámultam a két ősi módszerrel halászó fiút, majd Szabolcs falu másik nevezetességéhez, az Árpád-kori templomhoz indultam. Mellette a fából épített karcsú harangtorony jóval fiatalabb lehet. A bazilika falai között 1092-ben itt tartott országgyűlést I. László király. Nemrég restaurálták ezt a csodálatos remeket, miként a többit is, amit később láttam ebben a megyében. A vendégkönyvek tanúsága szerint a világ minden tájáról zarándokolnak ide látogatók.

Tornyospálcán csak keveset időztem, de mindenki arra biztatott, hogy nézzem meg a madárvédelmi bemutatót. Az óvoda udvarán madáretetők sokasága. Az iskolában, de az erdőben is Agárdi Sándor tanár neveli a gyerekeket és a felnőtteket a természet és a madarak szeretetére.

Ajakon szerettem volna legalább egyet látni abból a híres népviseletből, amelyek egykor nevezetessé tették ezt a falut. Vasárnap volt. Gondoltam, valaki csak felölti az ünnepi öltözéket. Néhány igen öreg anyókával találkoztam, akik talpig fekete népviseletben tipegtek az utcán. A mostani lányok, legények éppolyan divatosan öltöznek, mint a máshol élő fiatalok.

Tákoson szinte elállt a lélegzetem, amikor beléptem a sárból épített, paticsfalú, kazettás mennyezetű református templom ajtaján. Szerte a világon ismerik a magyar népi építészet e ritka remekét.

A szomszédban, Csarodán ismét egyik ámulatból a másikba estem. Itt, a falu végén, gyönyörű román kori templom magasodik. Építészeti megoldása, különböző korokat idéző festményei páratlanok. Az utcán 9—10 év körüli fiú állt elém:

— Gyere, nézd meg a tájházat is!

Megismerkedtünk. Herka Attilának hívják és harmadikba jár. Az ő szülei gondozzák a tájházat.

Amerre jártam gyönyörű almáskertek kínálgatták piruló gyümölcseiket. A levegőben almaillat szállt. Itt van az alma igazi hazája. Innen sok országba eljut. Most, hogy felidézem az utazás képeit, élményeit, talán mégis annak örülök leginkább, hogy a könyvekből, újságcikkekből ismert szegénységnek, nyomornak, az elmúlt évszázadok nehéz örökségének nyoma sincs. De a múlt értékeit, a hagyományokat igen-igen tisztelik. Gyönyörű volt az utam, és boldog voltam a sok szépség és a mai emberek boldogulása láttán. Azt hiszem, legjobb, ha Te is eljössz!

Szeretettel üdvözöllek: Balázs

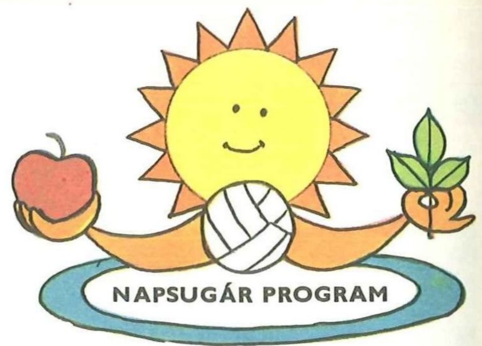

Ajaki népviselet

Indul a

kisdobos

NAPSUGÁR PROGRAM-ja!

Vajon tudod-e, miért tisztelték, sőt, imádták az emberek ősidők óta a Napot? A válasz egyszerű: életet ad, meleget sugároz, betegségeket gyógyít, embereket jókedvre derít. Mesék, mondák, versek sokasága fűződik ezért a Naphoz.

A Kisdobos szerkesztőségében úgy gondoltuk, mi is a Naphoz kapcsoljuk most induló programunkat. Szeretnénk, ha a több mint negyedmilliós olvasótáborunk minden egyes tagja „egészségőr" és „környezetvédő" lenne!

Téged is, titeket is várunk! Lapunk arra vállalkozik, hogy tanácsokat ad, cselekvésre, egészséges életmódra, mozgásra, helyes táplálkozásra szólít benneteket. Állj közibénk, pajtás! Tarts velünk! Légy társunk a NAPSUGÁR PROGRAM-ban!

Kedves Gyerekek!

A TV-ben nemrég **„Az élet él és élni akar"** címmel előadásokat tartottam felnőtteknek a betegségek megelőzéséről. A Kisdobos szerkesztősége most arra kért, írjak nektek a jó egészség fontosságáról. Szívesen teszem, mert bízom bennetek.

Sok felnőtt nagyon egészségtelenül él, és csak akkor jön rá az egészség fontosságára, amikor az már elveszett. Ti azonban biztosan megértitek, hogy az egészség, az értelem és a szépség, olyan ikrek, amelyek együtt járnak. Tudom, néhány gyerek azt hiszi, azzal kelthet feltűnést, úgy lesz „vagány", ha a felnőttek rossz szokásait utánozza. Őket hívom én buta gyerekeknek, hiszen saját maguknak ártanak, saját jövőjüket teszik tönkre. Néhányan birkaként követik a rossz példát mutatókat. Pedig a birka gondolkodás nélkül megy a „főbirka" után az árokba is, a pocsolyába is. Ti ne legyetek ilyen kis „birkák".

Nagyon szeretném, ha jó úton indulnátok el! Ha arra is büszkék lennétek, hogy nem ártotok magatoknak; hosszú ideig, akár 120 évig is egészségesen élhettek. Ismerjétek meg tehát az egészséges élet 7 szabályát!

A következő hónapokban minden egyes szabályt külön megbeszélünk.

Hadd búcsúzzam most tőletek egy szép magyar köszöntéssel:

Jó egészséget!

Cz. E.

1. Táplálkozz egészségesen!
2. Szeszesitalokat egyáltalán ne igyál!
3. Ne cigarettázz!
4. Mozogj sokat, sportolj, élvezd a szabad levegőt!
5. Tanulás és munka után legyen időd pihenni, játszani!
6. Aludj jól és eleget!
7. Légy jókedvű, szeresd az embereket, örülj az életnek!

A táplálkozás tízparancsolata

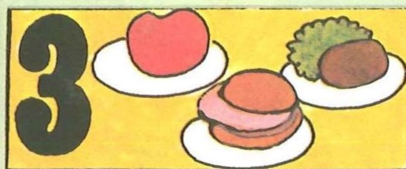
Életünk folyamán 50 000 kiló élelmet eszünk meg. Az emberek egészségét és életkorát az étkezés jelentősen befolyásolja. A táplálkozásnál az egészség védelmére is figyelemmel kell lennünk. Gyerekkorban kell megtanulni az egészséges életmódot. Így majd sokáig és betegség nélkül élhetsz. Jegyezd meg a legfontosabb tudnivalókat:

1. Egyél változatosan, tehát sokfélét! Nagyon sokfajta étel van, érdemes mindet megismerni, és okosan teszed, ha minél többfélét eszel belőlük.

2. A reggelit sohase felejtsd el! Sokan nem szeretnek korán felkelni, és ezért a késést a reggeli elmulasztásával próbálják behozni. Rosszul teszik, ez árthat a gyomornak.

3. Inkább többször egyél, de keveset! Szervezeted azt szereti, ha folyamatosan, de nem túlerőltetve működhet. Ezért ne egyél ritkán! Leghelyesebb az ötszöri étkezés: reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna, vacsora. Az étkezések között ne egyél, mert elhízást okozhat.

4. Az étkezések után mindig moss fogat! A szájban, a fogak között maradt ételmaradék fogszuvasodáshoz vezet, és rossz szagú lesz a lehelet is. Emellett a lyukas fogak nagy fájdalmat okoznak. Az ép fog az emberi arc szépségének fontos része.

5. Kerüld a zsíros ételeket! A szalonnafélék, a zsíros húsok és levesek és még sorolhatnám, nemcsak kövérséget, de az erek károsodását is okozhatják. Jelenleg hazánkban a legtöbb ember szív- és érbetegségekben hal meg.

6. Egyél minél több rostos ételt! A zöldségek és a gyümölcsök, a hüvelyesek, a korpás és barna kenyerek nagyon egészségesek: tisztítják a bélrendszert.

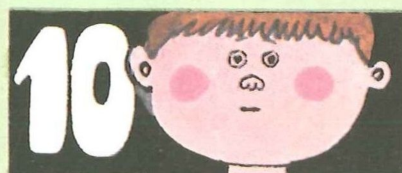
7. Korlátozd a cukorfogyasztást! A cukorka, a csokoládé, a sütemény sok gyerek kedvence. De ne feledd, hogy a túl sok belőlük hizlal, árt a fogaknak és az egész szervezetnek.

8. Ne sózd az ételeket! A túl sok só emeli a vérnyomást, ezért idősebb korra súlyos betegségeket okozhat pl. agyvérzést.

9. Ne egyél túlsütött (megégett) és forró ételeket! A feketére égett pirítósban, húsban sok rákokozó anyag van. A túlságosan forró ételek is egészségtelenek.

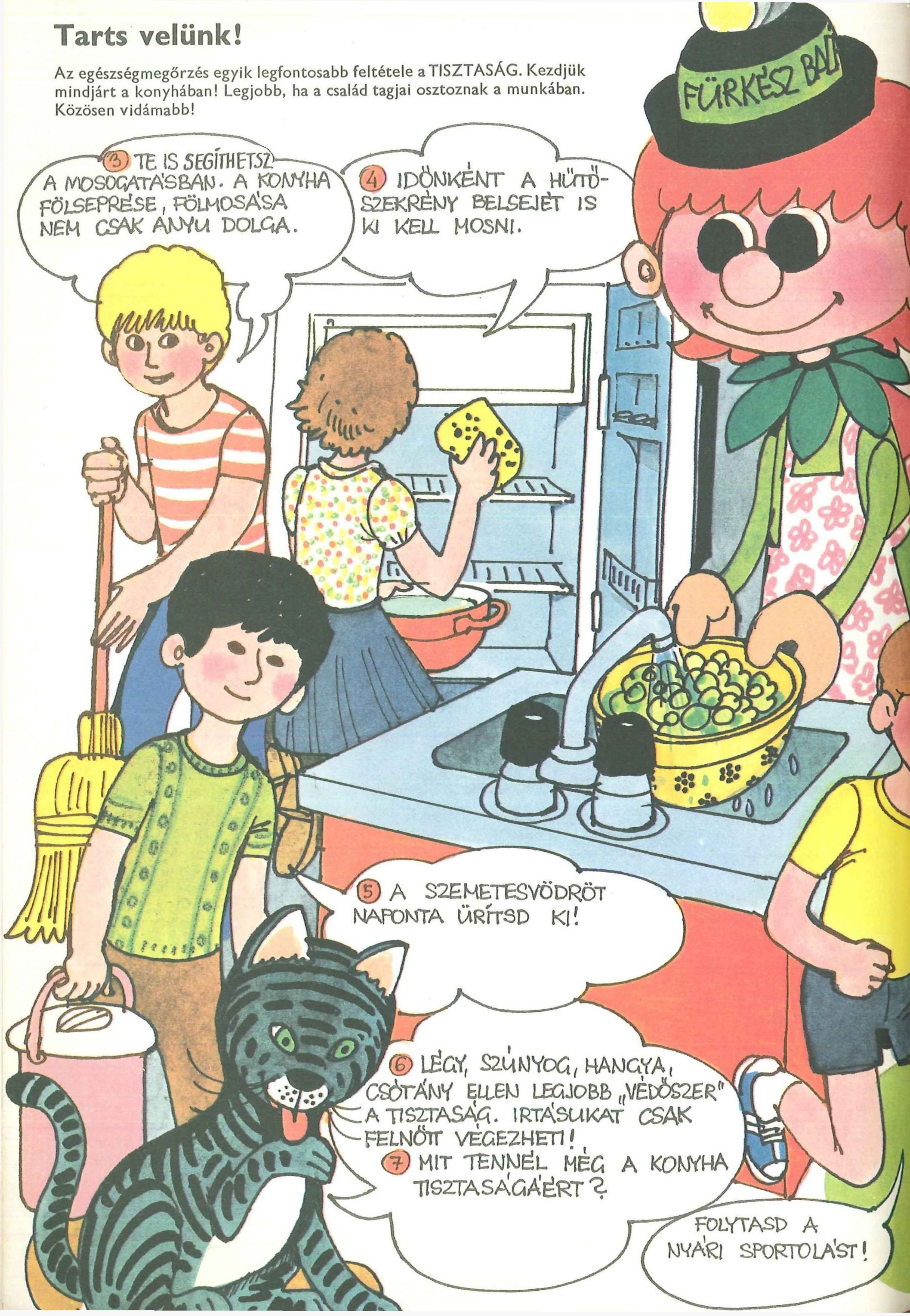
10. Ne legyél túl kövér! A kövérség nem szép és nem is egészséges. A kövér emberek általában sokféle betegségben szenvednek, és emiatt rövidebb ideig élnek.

Dr. Czeizel Endre

Görög Júlia rajzai

Tarts velünk!

Az egészségmegőrzés egyik legfontosabb feltétele a TISZTASÁG. Kezdjük mindjárt a konyhában! Legjobb, ha a család tagjai osztoznak a munkában. Közösen vidámabb!

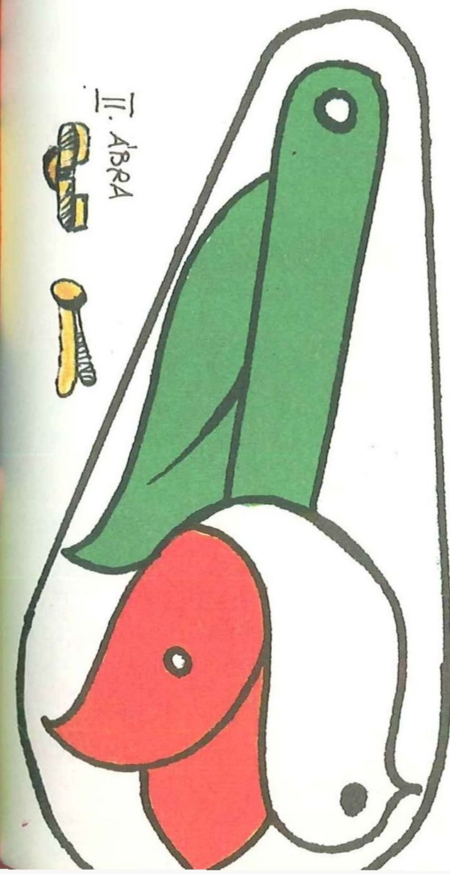

Ajándék-legyező

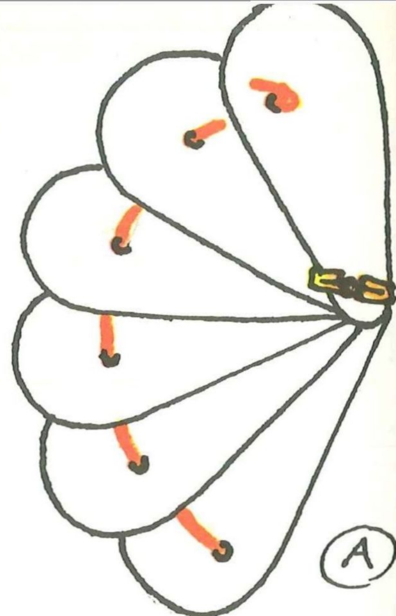
Győrffy Anna munkája
Az elkészítés leírását
lásd a túloldalon.

18 cm.

A nagy októberi szocialista forradalom 70. évfordulója alkalmából a magyar gyerekek, kisdobosok, úttörők ajándékokat készítenek és küldenek a szovjet gyerekeknek. Az Országos Béketanács emblémája ez a tulipánsziromba álmodott békegalamb.

BÉKE

МИР

BARÁTSÁG

МИР

BÉKE

ДРУЖБА

Ha egy csokorra való ilyen tulipánból legyezőt formálunk, kedves ajándék lesz belőle. A hátlapon vágjátok körül mind a hat piros ábrát. A keskenyebb alsó végén lévő köröcskéket szúrjátok át, és a hat legyezőlapot fogjátok össze egy miltonkapoccsal. A kapcsot hátul a II. ábra szerint görbítsétek vissza. A piros szirmon jelzett apróbb lyukakon fűzzetek át — a mintarajzon látható módon (A) — egy 18 cm (+2 cm) hosszú piros fonalat, hogy a legyező lapjait összetartsa. A fonal mindkét végére kössetek csomót, nehogy a lapok szétcsússzanak. Sodorjatok piros, fehér és zöld fonalból tetszés szerinti hosszúságú zsinórt. Ebből készítsetek masnit a miltonkapocsra. A fonal két végét itt is csomózzátok meg, és végül a fonalat bojtocskának nyissátok szét.

— Tudod-e, hol van Öhömböhöm? — kérdezte a Borz.

— Nem tudom — mondta a Hörcsög.

— Na látod! — csapott le rá a Borz. — Akkor azt sem tudod, hogy ott nem kell dolgozni, mégis minden kívánságod teljesül, még a sült galamb is a szádba repül. Ugyanis Öhömböhömbe készülök, ha úgy gondolod, tarts velem!

— Szóval nem kell dolgozni? — kérdezte a Hörcsög.

— Nem bizony — lelkendezett a Borz. Úgy gondolta, a Hörcsögnek ínyére való a dolog.

— És mi abban a jó, hogy nem kell dolgozni? A lustálkodás roppant unalmas dolog, és én nem szeretek unatkozni — mondta a Hörcsög.

A Borz hitetlenkedve ingatta a fejét.

— Különben is, szeretek itt élni — folytatta a Hörcsög. — Csak itt szeretek élni. Itt élnek a barátaim, akik a te barátaid is, és itt vannak a virágaim. Nézd csak! Látod ezt a virágot?

— Látom — mondta csodálkozva a Borz. — Egy közönséges margaréta.

— Igen, margaréta. De nem közönséges margaréta, az én margarétám. Hol találhatnék még egy ilyet a világon?

megigazította pápaszemét. „De jó lehet ott!" — sóhajtott nagyot, majd tovább olvasott: „Ojan nagya bősségg, hogy senki nek se kel dolgozni, csakk ki táttya a szályát, oszt a sültgalamb bele repüll. Telybe valyba fürödhecc, jere gyorsan! Vár szerető rokkonod, a másikk Borz!"

Izgatottan olvasta végig újra meg újra a levelet, nem akart hinni a szemének. Igaz, fogalma sem volt róla, milyen lehet tejben-vajban fürödni, mégis végtelen vágyódás fogta el Öhömböhöm iránt. Gyöngéden összehajtogatta a levelet, és belecsúsztatta titkos fiókjába.

„Örök nyár, sült galamb, tejben-vajban fürdés" — ezek jártak a fejében még álmában is. „El kell mennem, ott a helyem Öhömböhömben!" — határozta el másnap reggel, miután alaposan meghányta-vetette magában a dolgot. „De nem egyedül megyek. Hogyisne! Magammal viszem a barátaimat is. Ó, hogy fognak örülni neki!" — lelkendezett, miközben a homiját pakolgatta egy ócska bőröndbe. Aztán kulcsra zárta az ajtót, és fütyörészve elindult a barátaihoz.

A Csiga épp a házát meszelte, nyakig merült a munkába. — Tudod, lassú vagyok én ilyen nagy úthoz, csak terhedre volnék. Lásd be, nem tarthatok veled.

Borz egy szép napon levelet kapott. Kacskaringós betűkkel írott levelet Öhömböhömből. Hogy hol van Öhömböhöm? Ki tudja? Ezt még a legöregebb Borz se tudja, de nem is az a lényeg, hogy hol van, hanem az, hogy Öhömböhöm. Nos, ha levelet kapott, azt el is kell olvasni. De levelet olvasni lehet-e szemüveg nélkül? Bizony, nem lehet, vélte a Borz, és nekiállt megkeresni ócska szemüvegét, amelynek az egyik üvege ugyan már réges-régen hiányzik, de levélolvasáshoz nagyon megfelel, s kellő komolyságot kölcsönöz ábrázatának. Mert abban biztos volt, hogy a levélben komoly dolgokról esik szó.

A Borz minden kacatot átforgatott, míg előkerült a pápaszem: egy gesztenye és egy üres gyufásdoboz társaságában csak arra várt, hogy az ő orrára kerülhessen. „No, lássuk csak, mi áll abban a levélben!" — dörmögte magában, s betűzni kezdte a kusza sorokat. Bizony alaposan megizzadt, mire a végére ért, hiszen az olvasás mindig a gyenge oldala volt, de megérte. Ezt olvasta: „Kedves rokkon! Öhömböhömbe hiv lakk, merrt ez egy csodállatoss orr szág, it tsoha niccs tél, midig nyár vann!"

„Mindig csak nyár!" — ábrándozott a Borz, és

— Virág bárhol teremhet — mondta a Borz.

— Lehet. De azok nem az én virágaim. Nem én locsoltam őket, semmi közük hozzám.

A Borz nem értette. „A virág az virág" — gondolta. „Egyedül maradtam, egyedül kelek útra." Lement a tengerpartra, és várta, hogy befusson a legelső hajó.

Delelőre hágott a Nap, majd végigjárta égi útját, s a hegyek mögé bukott. Bealkonyult. De hajó csak nem jött. Megszólalt a mezőn a kis Tücsök hegedűje, s erről a Borznak eszébe jutott, amit a Hörcsög mondott. Hirtelen azon kapta magát, hogy abban reménykedik: ma már nem fut be hajó. „Alszom egyet, aztán majd meglátjuk" — gondolta. Hátat fordított a tengernek, s elindult hazafelé az ismerős ösvényen, az ismerős mezőben, az ismerős csillagok alatt. Érezte a virágok illatát, és igazat adott a Hörcsögnek. „Valóban, ilyen virágok máshol nem teremhetnek. S tücsök sem muzsikálhat olyan szépen, mint itt a kis Tücsök."

Ekkor fülrepesztő hangon megszólalt a hajóduda: kikötött egy hajó az öbölben. Futásnak eredt a Borz, futott, ahogy csak a lába bírta, mintha attól félt volna, hogy valaki erőszakkal hajóra teszi és elviszi Öhömböhömbe, abba a nem is olyan csodálatos országba.

— Hm, hm, igazad van — mondta a Borz és elköszönt.

— Öhömböhömbe? — ámult el a Kabóca, amikor a Borz közölte vele a tervét.

— Öhömböhömbe, bizony! Ott van ám csak jó világ! — mondta a Borz úgy nekivadulva, hogy a Kabóca megrémült.

— Izé, szóval... hogy is mondjam csak... még aludnom kell rá néhányat, nem kapkodhatom el a dolgot.

A Borz lesújtóan mérte végig a Kabócát. „Gyáva vagy barátocskám, az az igazság!" — dörmögte magában. Elindult a Gyíkocska háza felé, aki békésen sütkérezett a küszöbön.

— És a többiek? Jönnek velünk a többiek is? — kérdezte ártatlan tekintettel.

— Mit törődsz a többiekkel?! A saját jövődre gondolj, én csak a javadat akarom!

— Örülök, hogy gondoltál rám, de a barátaim nélkül...

— Lárifári! — torkolta le a Borz mérgesen. Gyönyörű tervét összeroskadni látta. „Világ ostobái!" — fortyogott magában, miközben a kis Tücsökhöz igyekezett.

A kis Tücsök azt mondta: — Elmennék én, kedves Borz barátom, el én, de inkább maradok. Inkább

maradnék, mint mennék. Mert itt mégiscsak „itt" van, ott meg „ott". Vagyis „ott" mégsem „itt" van.

„Micsoda zagyva beszéd!" — gondolta a Borz. Lehangoltan búcsúzott el a kis Tücsöktől.

Egérkének felcsillant a szeme: — Már hogyne mennék Öhömböhömbe, mindig ilyen életről álmodoztam! — Vidáman készülődni kezdett. „Végre valaki!" — sóhajtott a Borz. De Egérke hirtelen megtorpant: — És mondd csak, Öhömböhömben nincsenek macskák?

— Macskák? — lepte meg a kérdés a Borzot. — Nem tudom, a macskákat illetően semmit sem tudok.

— Mert ugye, macskákkal Öhömböhömben sem fenékig tejfel az élet egy egérnek.

— Kockázat nélkül nincsen szerencse! — mondta a Borz, s igen meg volt elégedve magával ezért a szellemes mondásért.

— Ha a szerencsében a macska a kockázat, akkor nekem nem kell a szerencse! — Ezt mondta Egérke, aki már semmi kedvet nem érzett, hogy Öhömböhömbe utazzék.

A Borz egyedüli reménysége a Hörcsög maradt, elment hát hozzá.

A Hörcsög pipázgatva a virágait locsolta a kertben.

Összeállította: Gaál Ödönné, rajzolta: Görög Júlia

1. FŐZÉS ELŐTT MOSD MEG A ZÖLDSÉGET, KRUMPLIT, A TOJÁST IS!
2. NE EGYÉL MOSATLANUL GYÜMÖLCSÖT, A FÁRÓL SEM! A DÉLIGYÜMÖLCSÖT IS MEG KELL MOSNI!

EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS + KÖRNYEZETMEGÓVÁS = NAPSUGÁR PROGRAM

FIRKÁSZ PÜRKÉSZ

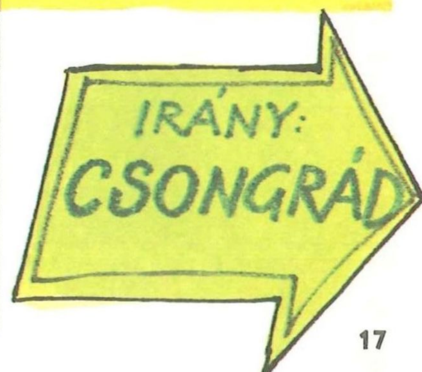
1. Egyél változatosan, tehát sokfélét, vagyis ne válogass!

Levesre, főzelékre, húsra, zöldségfélére, gyümölcsre egyaránt szüksége van a szervezetnek.
Evés előtt moss kezet!

Kakasfogó

A játékosok a pálya egyik oldalán meghúzott vonal mögött helyezkednek el. A pálya közepén a kakas egy lábon áll, mellén összefont karokkal. A vonal mögött álló játékosok egy lábon szökdelve igyekeznek a pálya túlsó végén levő vonal mögé. A kakas megpróbál közülük megérinteni valakit, és kakasviadal formájában kibillenteni őt egyensúlyából. Ha sikerül, a legyőzött is kakassá válik, és a következő fordulóban már többen vehetik fel a versenyt az áthaladókkal. Az a győztes, aki utolsónak marad versenyben a kakasokkal.

Keresd meg, mit írtunk a Kisdobosok zsebkönyvében a Napsugár programról!

Teknős Péter Számerdő a világ

Réges-rég történt, majdnem százhatvan évvel ezelőtt, de az iskola akkor is iskola és az óraközi szünet akkor is szünet volt, az akkori gyerekek meg majdnem olyan gyerekek voltak, mint a mostaniak.

Mivel a tanító éppen nem tartózkodott a közelben, a fiúk ki-be rohangáltak az osztályterem folyosóra nyíló ajtaján. Csak Petzval József, harmadik osztályos tanuló, ült nyugodtan a padjában, és vélhetően se látott, se hallott. Valamin törte a fejét.

— Mit csinálsz, Petzval? — kiáltott rá Horváth nevű osztálytársa. Helyette Palánky válaszolt:

— Hát nem látod? Almát eszik.

— Dehogyis eszi — vitatkozott Horváth. — Csak vagdossa.

Palánkynak el kellett ismernie Horváth igazát. Petzval József, kezében a bicskájával, elgondolkodva metszette darabokra egyik almát a másik után.

— Ha szétvágod az almát — lépett hozzá Horváth —, miért nem eszed, és ha nem eszed, miért vágod?

— Titokzatos számokból áll az egész világ — nézett föl Petzval.

— Bolond vagy te, komám — nevetett Horváth. — Méghogy számokból, ráadásul titokzatos számokból! — és mutatta, hogy Petzval fejében valami nincs rendben. De Petzval nem sértődött meg. Felemelt egy almát:

— Ez mi?

— Mi lenne? Alma — mondta Palánky, aki szintén odajött a padhoz.

— Egy alma — mondta Petzval. — Egy. De csak addig egy, amíg ketté nem vágom. Akkor kettő. Ha újra kettévágom, akkor négy. Osztom és mégis egyre több lesz.

— Ne bolondozz már! — nevetett Horváth. — Ez itt például csak egy halom — és a már szétvágott darabokra mutatott.

— Egy halom! — kiáltotta Petzval. Aztán gyorsan kétfelé osztotta a halmot:

— És most hány halom?

— Most kettő — ismerte el Horváth. De megrázta a fejét. — Jó, ha vagdosod, akkor van mit számolnod, de különben... Alma, alma és kész.

Petzval mosolygott:

— És a súlya? És hogy egyik nagyobb a másik kisebb? És hogy hány mag van benne?

— Meg az, hogy piros vagy sárga, azok is számok? — nevetett Palánky.

— Nem tudom megmondani, hogy s mint, de biztos, hogy a színek is számok valahogyan.

— Talán még az ember is — röhögött Horváth.

— Miért ne?! — Két karod van, két lábad, tíz-tíz ujjad, harminckét fogad, több ezer hajszálad. Szám, szám, szám, nem?

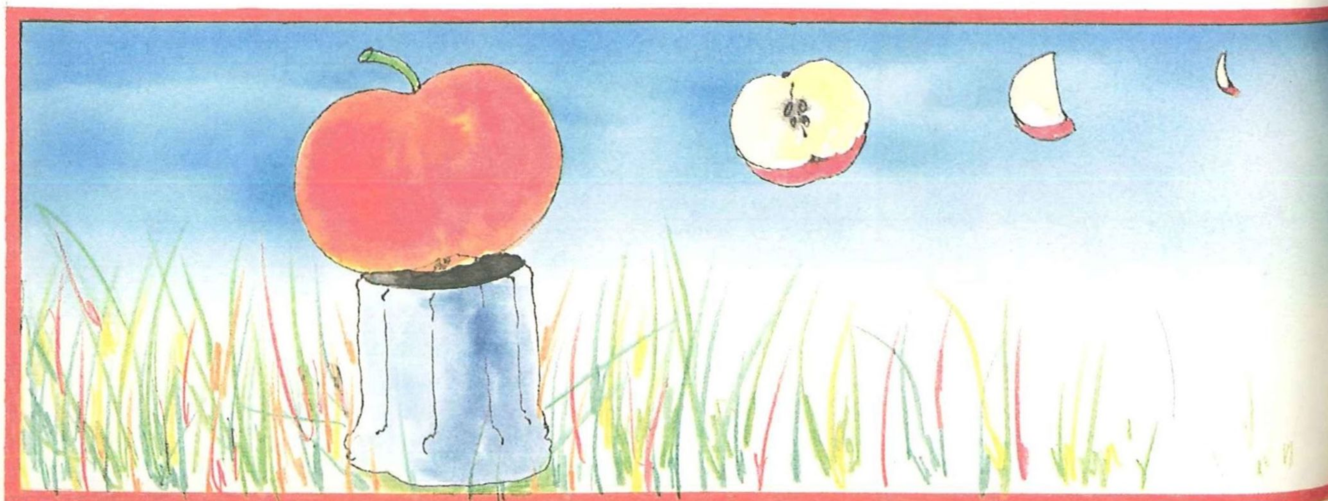
Csengettek. A tanító máris belépett, és a szeme megakadt Petzval padján.

— Miféle rendetlenség ez, Petzval? Az iskolapad nem vályú.

— Igenis, Tanító úr, azonnal eltakarítom. Én csak... — Nem folytatta, hanem sebesen szedte össze az almadarabokat, és uzsonnatáskájába szórta.

— Te csak? — kérdezte a tanító.

— A titokzatos számok rejtélyét kutatta —

mondta félhangosan Horváth, mire nevetés tört ki, amely röhögéssé erősödött.

— Csönd — csapott a tanító nádpálcájával az asztalra. — Ez nem cirkusz, hanem iskola. Te, Petzval, tanítás után itt maradsz, és majd elbeszélgetünk az almacsutkáidról.

Tanítás után, amikor minden elcsöndesedett, Petzval József, harmadik osztályos tanuló, a csöndes osztályteremben ülve érezte, hogy homlokát és tenyerét kiveri a veríték. Úristen, mi lesz ebből?

A tanító végre megszólalt:

— No, halljuk, Petzval: hogy áll a dolog azokkal a titokzatos számokkal!

A fiú eleinte meg-megbicsakló hangon, majd mind bátrabban mondta el mindazt, amit előzőleg az osztálytársaival próbált megértetni. A tanító elmosolyodott.

— Az a gyanúm, Petzval fiam, hogy föltaláltad a törteket. Fél alma, nyolcad alma, tizenhatod alma. Majd sor kerül erre is... Ami pedig azt illeti, hogy mindenütt számokba botlunk... Nem is olyan buta megfigyelés. Valóban minden tudományban ott a matematika... Hm. Ahhoz képest, hogy még csak kisiskolás vagy... Ha szorgalmasan tanulsz, viszed még valamire. De azért ne felejtsd el, hogy az alma elsősorban arra való, hogy megegye az ember. Na, eriggy haza!

Jó huszonöt évvel később Bécsben, ahol akkor már két éve tanított matematikát Petzval József professzor az egyetemen, egyik barátja azzal állított be hozzá, hogy ő sem tudta magát kivonni az egész Európát magával ragadó mániából.

— Képzeld, barátom, fényképet készíttettem magamról.

— És kibírtad? — mosolygott Petzval.

— Pislogás nélkül fél óráig a kamerába nézni nem gyerekjáték.

— Hát a fejed? Nem mozdult el?

— Az ügyes fényképész csavaros fejszorítóval rögzítette a fejemet. Nem volt kellemes, de ha nem megy másként. De miért kell ennyi ideig exponálni? Te tudós vagy. Igazán kitalálhatnál valamit, hogy néhány másodperc alatt rögzüljön a kép az ezüstözött lemezen.

Petzval nevetett.

— Én, meg a camera obscura*... Nekem a matematika a mesterségem, nem az ilyen játék. Ámbár...

— Na, na! — biztatta a barátja.

— Végül is ez fénytan, és a fénytan is matematika. Tudod mit, megoldom a problémát matematikailag, sőt meg is rajzolom, te pedig keresel egy ügyes optikust, aki el is készíti.

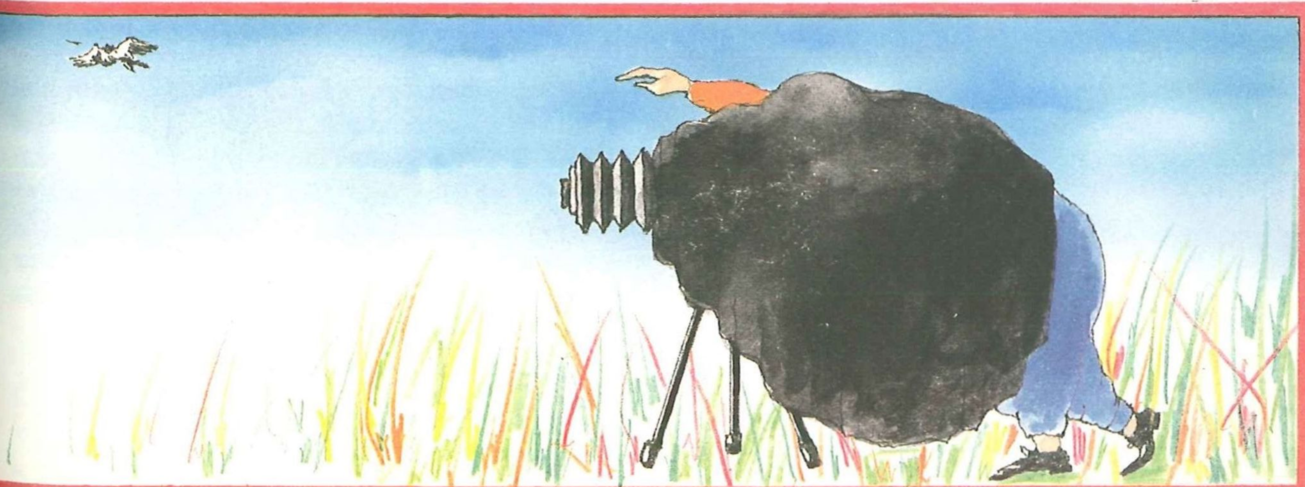
— Mit?

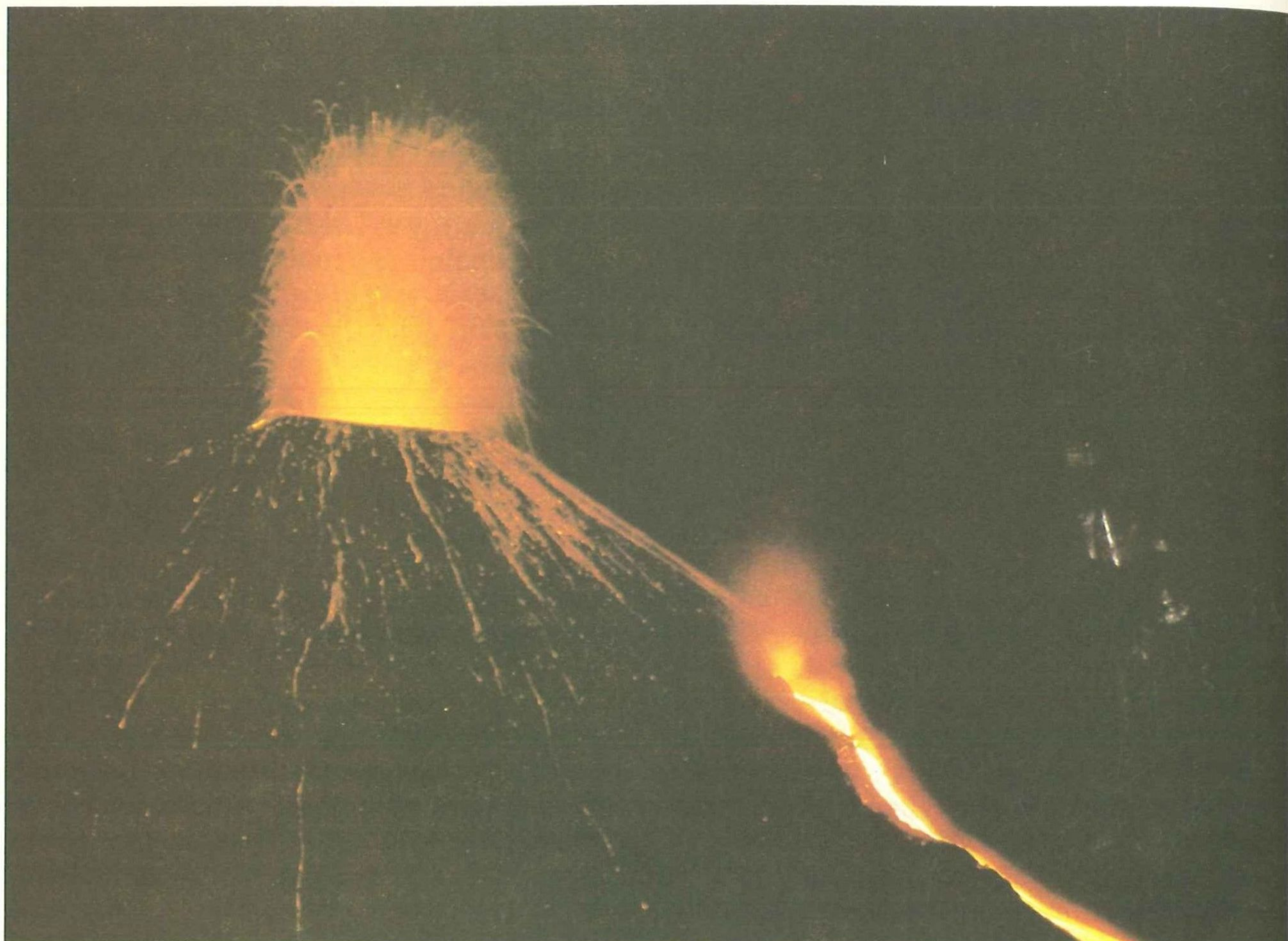
— Hát azt a lencserendszert, amely felerősíti a sötét skatulyába bekerülő fényt. Ez a dolog lényege. Azért kínozzák az embereket a fényképészek olyan hosszú ideig, mert kevés visszavert fény jut be róluk a fényképező doboz nyílásán. Hát majd én gondoskodom róla, hogy több jusson be.

Nem kellett hozzá egy év, és 1840-ben már el is készült a Petzval József által tervezett lencserendszer. A primitív, nehézkes, lassú ősfényképezés egyszeriben hatalmasat lépett előre, és azóta meg sem állt. De a mai legtökéletesebb automata fényképezőgépek lelke is az objektív, azaz a lencserendszer, amelyet a magyar matematikus talált fel azon az elméleti alapon, hogy matematikával mindent ki lehet fejezni.

* sötét kamra

Kiss Ilona rajza

A szerző felvétele

Egy tűzhányó kráterénél

Vulkánok. Gyerekkorom óta mindig hallottam, olvastam róluk. Tudtam, hogy a régi rómaiak hite szerint az alvilág kovácsistenének, Vulcanusnak a műhelye van a tűzhányók mélyén; hogy a kráterekből magasba törő, izzó törmelék emberek százezreit ölte meg az évszázadok során; hogy éjszakánként úgy világítják be a tájat, mint valami hatalmas tűzijáték fényei.

De milyen más érzés szembetalálkozni e titokzatos föld alatti erőkkel! Tavasz volt, amikor — Itáliába utazva — hírét vettem: kitört Európa legnagyobb tűzhányója, az Etna. Vonatra ültem, s hajnalban már Szicília földjére léptem. A 3200 méter magas Etnát még hósipka fedte, a csúcs felől izzó, maró füstfelhőket hordott a szél.

Egyedül vágtam neki a kráterhez vezető útnak. Úgy kerültem meg a hegycsúcsot, hogy a szél ne hozza rám a mérges gázokat. A vastag, kásás hóban óriási lyukak tátongtak, a nemrég hullott vulkáni bombák nyomai. A csúcson csak sejteni lehetett az egykori krátert, amelynek falából sűrű füstoszlopok törtek elő. Amint a szél fel-fellebbentette a füstfátylat, hatalmas mélyedés látszott közvetlenül előttem. Tényleg olyan volt, mint az alvilág kapuja. De a robbanások — amelyek hullámai melldöngetően puffogtak a hegyoldalból — egy másik kráter felől érkeztek. Ez, mint valami hatalmas szemölcs, éktelenkedett a vulkánóriás oldalán. A robbanások izzó vörös lávafoszlányokat dobtak a magasba, amelyek visszahullva lassan lehűltek, elsötétedtek.

Addig merészkedtem, amíg a lávabombák közvetlen közelben nem csapódtak le. Talpam alól kis füst- és gőzoszlopok törtek fel, a gumitalp szinte átizzott a forró talajon. Nem tudtam szabadulni a látványtól: késő délután mégegyszer visszamentem a működő kráterhez. A Nap már lement a nyugati égbolton Szicília hóval fedett hegygerincei mögött. A vulkán fénye egyre izzóbb lett, amint leszállt a sötétség. Felejthetetlen tűzijáték, ember feletti erők tobzódó csillagszórója.

Dr. Juhász Árpád

Kedvenceink a lakásban

A tengerimalac

A szerző felvétele

Ha eldöntötted, hogy tengerimalacot fogsz tartani, először a helyét kell elkészítened. Egy nagy méretű akvárium vagy magas peremű műanyag lavór aljára pormentes faforgácsot kell tenned, tulajdonképpen ebből áll az egész berendezés. Az üzletben fiatal és hím állatot kérj, ezek szelídülnek meg leghamarabb és kötődnek leginkább gondozójukhoz. Ne ijedj meg, ha otthon eleinte minden mozdulatra riadt ugrással válaszol. Türelmes és szerető gondozással minden tengerimalac rövid idő alatt megszelídíthető. Adj neki sok zöldet (tyúkhúr, gyermekláncfű, lóhere, fűfélék; télen káposzta, saláta), almát, sárgarépát, kevés magot, zabpelyhet, néha száraz kenyérhéjat, ami a fogainak használ. Ha rendszeresen kap gyümölcsöt és zöldet, itatni nem kell! Vigyázz arra, hogy a füvet soha ne szedd forgalmas autóutak mentén, mert kipufogógázoktól szennyezett.

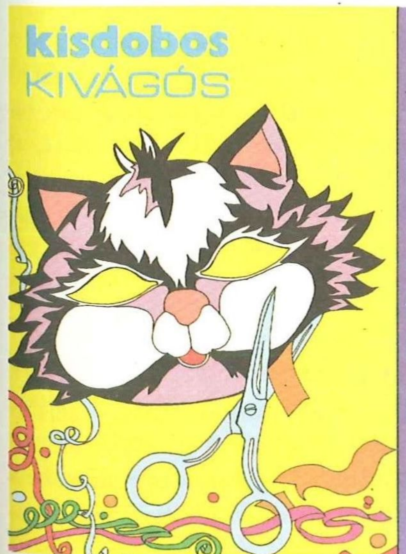
Ha a tengerimalac már megszelídült, nyáron kiviheted a kertbe is, ahol, persze felügyelet mellett (kutyák, macskák!), a fűben szaladgálhat. Télen a szobában kell tartanod, de ott is legyen módja arra, hogy naponta megmozgathassa az izmait, futkosson egy kicsit. Ezt az alkalmat lehet felhasználni arra, hogy a terráriumot kitakarítsd. Cserélni kell a forgácsot (három naponként), kiöblíteni, kitörölgetni a medencét. Így biztosan szagmentes a tengerimalac tartása.

Ha párban tartod őket és kicsinyeket szeretnél, akkor jegyezz meg néhány dolgot: a nőstény legyen legalább 4 hónapos a párosítás idején; a vemhességi idő erős két hónap; a kölykök száma 2—5, szőrösen, nyitott szemmel születnek, s bár nagyjából három hétig szopnak, már néhány napos korukban füvet is rágcsálnak; háromhetes korukban elválaszthatod őket. Végül: fürdetni sem az öreg sem a fiatal állatot nem szabad.

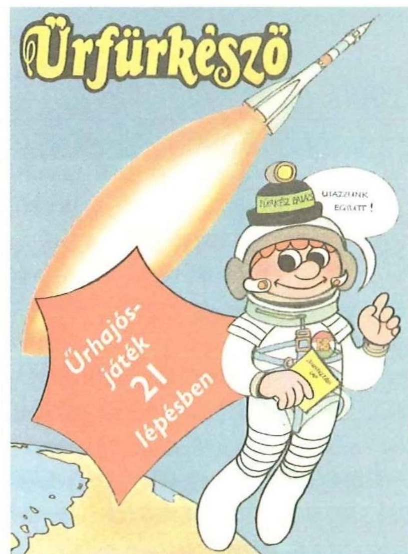
Schmidt Egon

Figyelem! Még kapható!

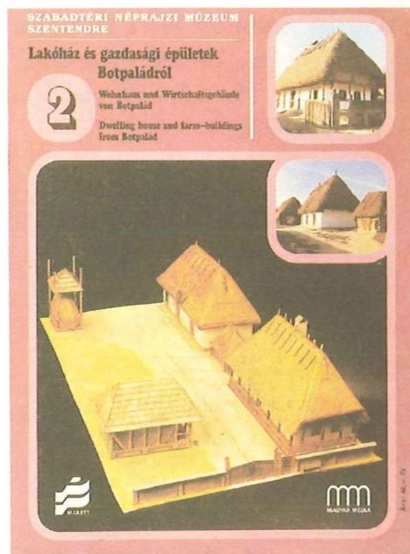
Ha szereted a kivágós játékokat, ha van türelmed pontosan, figyelmesen „dolgozni", akkor keresd a Papírjátékok című KISDOBOS KIVÁGÓS-t az újságárusoknál. (Ára 38 Ft).

Érdekel az űrhajózás, ki akarod próbálni az állóképességedet, a kitartásodat, szeretnél együtt játszani a családdal? Ha igen, keresd az ŰRFÜRKÉSZŐ-t az újságárusoknál! (Ára 35 Ft).

A Magyar Média és a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum közreműködésével készültek ezek a szép papírkivágósok. Segítségével összeállíthatjátok a múzeum tájegységeinek jellegzetes lakóházait és gazdasági épületeit, az eredeti falvak kicsinyített mását. Megvásárolhatók az ÁPISZ boltjaiban. Jó játékot kívánunk! (Ára 40 Ft).

Madarász suli

a Xantus János Természet- és Környezetvédelmi Oktatóközpontban.

A Madarász suli foglalkozásait kisdobosoknak Zsoldos Árpád vezeti Budapesten, a Marcibányi téri Rózsa Ferenc Úttörőházban. Az egész városból járnak ide a madártan iránt érdeklődő gyerekek. Összejöveteleiket minden második hét szombatján a szabadban tartják. Hétköznaponként az úttörőházban találkoznak. Akit érdekel a természet és kíváncsi a madarak életére, jelentkezhet az ingyenes foglalkozásokra. Minden érdeklődőt szeretettel vár a Madarász suli. Cím: Rózsa Ferenc Úttörőház, Budapest, II. Marczibányi tér 5/a. Telefon: 353-786.

Bemutatkozó előadás

A törökbálinti Kísérleti Általános Iskola növendékei nagy sikerrel mutatkoztak be évzáró előadásukon. Népi tánccal, bábműsorral, verssel, dallal és színielőadásokkal szerepeltek. Bemutatták Lázár Ervin: Dömdödöm és Saint-Exupéry: A kis herceg című mesejátékát is. Jó volt hallani, ahogyan a gyerekek beszéltek, jó volt látni a nyugalmat, a biztonságot és a mosolyt a gyerekek és a pedagógusok arcán.

Szerkesztőségi látogatók

A leányfalui általános iskola másodikosai keresték fel szerkesztőségünket. Arra voltak kíváncsiak, hogyan készül a Kisdobos. Azt mesélték, hogy sok segítséget ad nekik lapunk, szívesen olvassák. Örültünk látogatásuknak.

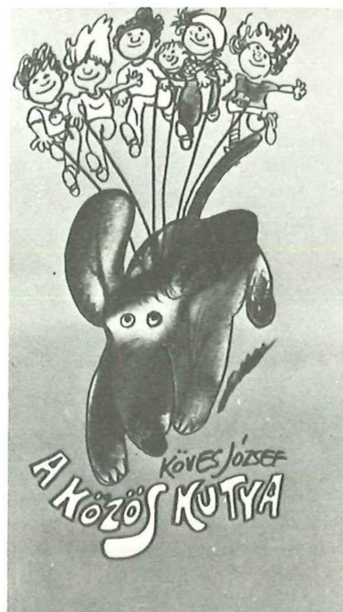

Várfal-sorsjegy

Hajdu Orsolya gyulai tudósítónk számolt be arról, hogy a híres vár felújítására várfal-sorsjegyet bocsátottak ki: ára 20 forint. A húzás ideje: 1987. október 6. Levélírónk szerint azért nagy kincs a Gyulai Vár, mert ez Közép-Európa egyetlen fennmaradt téglavára. Érdemes tehát gyűjteni a felújítására.

Motolla

A „Varázskezek" című rovatunkban különféle tárgyak elkészítését ajánljuk. A fővárosban könnyebben hozzájuttok a szükséges „nyersanyagokhoz", ha ismeritek a Motolla nevű boltot. Találtok benne szövéshez, nemezeléshez, textilfestéshez, kosárfonáshoz és játékkészítéshez való alapanyagokat. (Cím: Budapest, Majakovszkij u. 81. Telefon: 412-144)

Közös kutya

Melyik gyerek nem vágyik kiskutyára? Bizonyára nincs is ilyen... Ám a lakótelepi lakásban az ilyen álmok megvalósítása többnyire nehézségekbe ütközik. Köves József nagysikerű regényének hősei közösen vállalják egy talált kutya gondozását.

A megható, s ugyanakkor sok vidámsággal is fűszerezett történet filmváltozatát sokan ismerik a televízióból — ez is indokolta a regény új kiadását (ILK, 1987). A kedves, humoros rajzokat Sajdik Ferenc készítette.

Kitüntetés

Örömmel adjuk hírül, hogy az Országos Béketanács Elnöksége 1987 májusában a békemozgalom emlékplakettjét adományozta szerkesztőségünknek.

Bolondos mese

Vót egy szegény ember családostul. De nem volt semmije se a világon, csak egy rossz ködmöne. A szomszédjába' lakott egy nagygazda ember felesége. Az mindig szapúlt,* mert sok ruhája vót. Azt mondja a szegény ember felesége:

— Hé, csúffá tesz a szomszédasszony, mert minden héten szapúl, én meg nem tudok mit.

Azt mondta neki az ura:

— Szapúld azt a ködmönt, oszt terítsd ki a ház háta megett a csipkefára!

Az asszony addig szapúlgatta, hogy egyszer a rossz ködmön ráfagyott a csipkefára. Azt mondta az ember a feleségének:

— Nahát, kiásom a csipkefát!

Mikor ásta, hát lelt egy fazék ezüstpénzt. Azt mondotta a feleségének:

— Főzzél, hé, galuskát, leltem egy fazék túrót!

Az asszony megfőzte a galuskát, rátette a galuskára a túrót, de nem tudták megrágni. Ott meg az ablak előtt járt egy juhász, az megismerte, hogy ezüstpénz, hát bement.

— Nem tudnának adni valami vacsorát, valami maradékot, mert nekem nem hoztak?

— Tudunk, de csak egy kis túró maradt, mert azt nem tudtuk megrágni.

Azt mondja a juhász:

— Kaparják ide a bundaaljba, majd megrágom én.

Az asszony még a fazékból is odakaparta a juhásznak a túrót.

Azt mondta nekik a juhász:

— Jöjjenek el reggel, a legszebb juhom adom maguknak!

Reggel kiválasztották a legszebb juhot, megnyúzták, megsütötték. Odatették az asztalra, és vettek mellé egy búzakenyeret, azt is odatették. Akkor az ember megszólalt:

— Nem érdemeljük meg a búzakenyeret meg a sült juhot, míg fát nem hozunk!

Elindultak fát hozni. Amikor az úton mentek, találkoztak egy szabadságos katonával. Az asszony megszólította:

— Hová megy, lelkem?

— Megyek ide be a faluba.

— Be ne menjen mihozzánk, mert egy búzakenyér az asztalon van, meg egy sült juh is mellette! Itt lakunk a szélső házban, a küszöb alatt van a kulcs — mondta az asszony.

A katona bizony bement. Megette a juhot, a kenyérnek meg a belit. Hazament az asszony meg az ember, hát nem volt se juh, se búzakenyér. Csak csont s a kenyérnek a héja. A csontra rászállott egy légy. Azt mondta az ember:

— Csak a légy ehette meg! Menjünk a bíróhoz, tegyen törvényt!

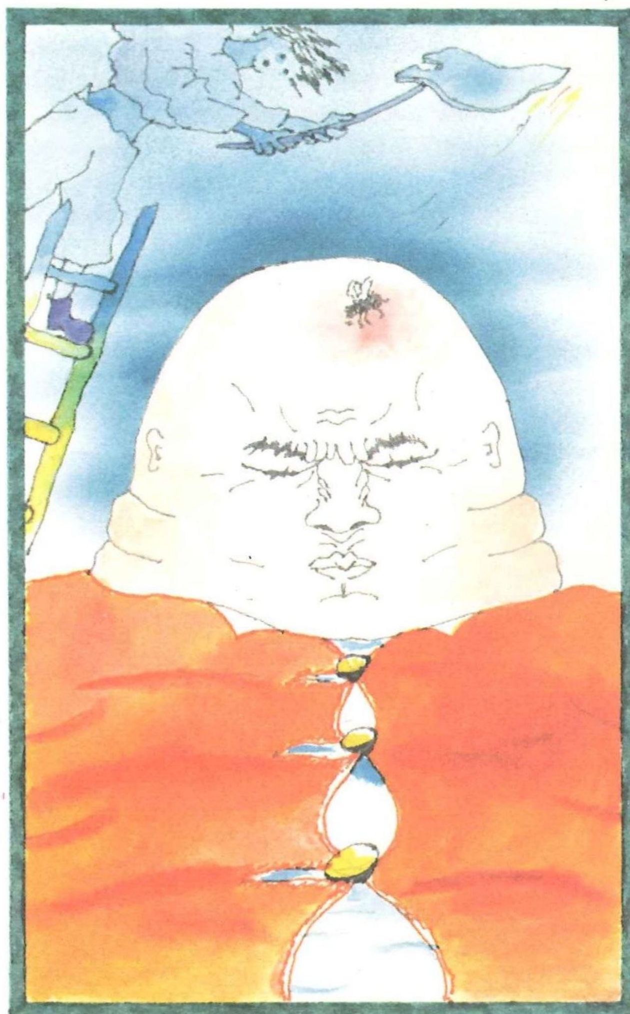
— Milyen törvényt tegyek én? — kérdezte a bíró. — Ahol egyet is meglát belőle, üsse agyon!

A szegényember meglátott egy legyet a bíró homlokán, úgy rávágott a bíró fejére, hogy az rögtön meghótt.

Pusztai Józsefné *egykori balsai kondásné meséjét, Ortutay Gyula gyűjtése nyomán adjuk közre.*

A szabolcsi, a nyíri és a beregi tájon számos mesemondó született. Fedics Mihály és Ámi Lajos meséi vastag kötetekben maradtak fenn az utókor számára. A rozsályi népmesék, a nyíri és rétközi parasztmesék mind a szegénynép életéről, nagy és csodálatos vágyairól, humoráról vallanak a mostani olvasóknak.

Kiss Ilona rajza

* mosott

Postafiók 100

Kedves Barátaim!

Nagy örömben volt részem a nyáron. Levelező barátaimmal együtt tölthettem tíz napot a Csillebérci Nagytáborban. Biztosan kíváncsiak vagytok arra, hogy kerültek ők a táborba.

Elmondom. A tavalyi tanévben 120 kisdobossal „fürkészkedtünk" együtt. Munkájuk jutalma volt a táborozás. A szokásostól eltérő módon, most az ő segítségükkel írom a levelem. Remélem, nektek is érdekes lesz.

„Nagyon vártuk, hogy elkövetkezzen az a nap, amelyen elindulhatunk Csillebércre. Nagyon örültünk annak, hogy a Kisdobos szerkesztősége jutalomtáborozásra hívott minket." **Bajzáth Lujza,** Tiszavasvári

„Alig vártuk, hogy felhúzzák a zászlót a tábornyitón. Énekkel, verssel köszöntöttük a gyönyörű napot. A film, amit láttunk, nagyon szép volt. Elgondolkodtunk, hogy milyen szép is Magyarország. Nagyon örültünk, hogy mi is itt lehettünk." **Magyar Olivér,** Dunakiliti

„A tábortűznél sok szép dalt énekeltünk. Sok gyerek mutatta be a „tudományát": énekeltek, furulyáztak, népi táncot jártak, verset és jeleneteket mutattak be. Megalakult a Csillebérci Fürkészújság szerkesztősége is. Örültem, hogy én is benne lehettem." **Pintér Lajos,** Aszód

„Túrázni is voltunk a Normafánál. Az út nagyon hosszú volt, de a táj szép volt. Előttünk szédítő hegyek. Igen élveztük a kirándulást."

„Táborunkban rönkvár is volt. Alatta rejtélyes alagutak vezettek a föld alatt. Izgalmas dolog volt a sötétben kanyarogni. Nehéz volt leereszkedni a föld alatti folyosóba. Úgy éreztük magunkat, mintha pókok lennénk. A farönkökön fogócskáztunk, kergettük egymást a faoszlopok között. Nagyon jól éreztük magunkat, mert sokat nevettünk, szórakoztunk." **Pintér Adrienn, Kajtár Diána,** Zalaegerszeg

Írtak nektek a táborvezetők is, de én most csak egy levélből idézek:

„Nagy szeretettel vártuk a »Barátunk a természet« elnevezésű szaktáborban először táborozó kisdobosokat. Izgalommal várták az első túrát. A túravezetők segítségével bejárták a környéket. Köveket, csigákat, érdekes ágakat gyűjtöttek. Az ágakat meg is mintázták, persze egy kis felnőtt segítséggel. A nagy élmények közé sorolható a bábkészítés, a Fürkész akadályjáték, és a találkozás Schmidt Egonnal és Marék Veronikával. Úgy gondoljuk, érdemes lenne meghonosítani máshol is ezt a tábortípust a kisdobosoknak." **Kovács Tiborné,** a Fürkész altábor vezetője, Debrecen

A táborozás ideje alatt megismertük, megszerettük egymást. Készítettünk újságot, rajzos nyári naplót. Volt panaszláda, ahová a gyerekek megírhatták bánatukat, de volt örömláda is, és ott több volt a levél. Ennek örültem.

Idén is várom leveleiteket. Lehet, hogy jövőre találkozunk a Csillebérci Nagytáborban.

Dobos Dorka

Cserebere

— Gyűjtöm a bélyeget, a képeslapot és a közmondásokat: Juhász Edit 3281 Karácsond, Hársfa út 16.

— Képeslapot és szalvétát gyűjtök: Balogh Anita 8914 Vasboldogasszonyfa, Petőfi út 92.

— Bélyeget, naptárt, képeslapot, kabala játékokat és együttesek címeit gyűjtöm: Németh Virág 5100 Jászberény, Lehel u. 1.

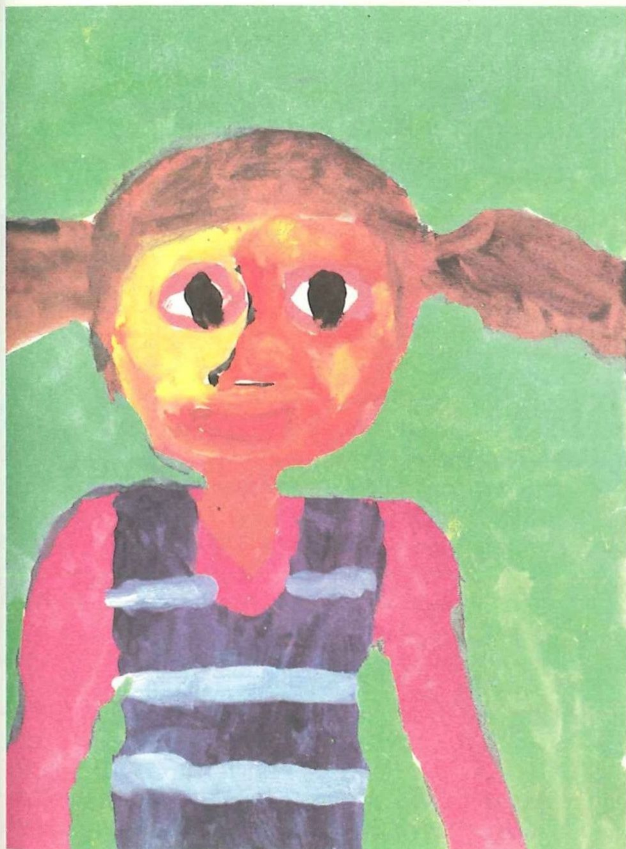
— Szalvétát, képeslapot és kártyanaptárt cserélnék: Váradi Enikő 4492 Dombrád, Vörös Hadsereg út 105/a.

— Szeretnénk magyar kisdobosokkal és úttörőkkel levelezni: Fodor Gyöngyi és testvére 345 Baciu-91. jud. Cluj. Romania.

Gyermekrajz-pályázat

„Én és a természet, barátaink az állatok" címmel gyermekrajz-pályázatot hirdet 8—14 éves gyerekek számára a Hazafias Népfront XIII. Kerületi Bizottsága, a kerületi tanács művelődési osztálya, valamint az Állat- és Természetvédő Egyesület. A pályázók legfeljebb 3 db 30×40 cm vagy annál valamivel nagyobb rajzaikat, legkésőbb 1987. szeptember 30-ig küldjék be az Angyalföldi Művelődési Központba: 1131 Budapest, József Attila tér 4. A rajzok hátlapjára rá kell írni a nevet, a lakcímet, az életkort és az iskola címét. A legsikerültebb rajzok beküldői értékes jutalmat kapnak.

Szattner Melinda rajza, Kazincbarcika

Francia gyerekek versei

A kertben Laurent és én
építettünk egy erdei
kunyhót.
Beterítettük fűvel
és avarral.
Laurent azt mondta:
Kényelmesnek kell lennie!
Nagyon jó lesz
a kunyhóban.

David

Vasárnaponként
Papa
Mama
David
Yannick
és én
focizunk.
Micsoda csapat!

Cyril

Tegnap este
mama sütött
egy csokitortát,
és a papa mind megette
egyedül.
Ezért Jimmy
a nagy falánk
megharagudott.

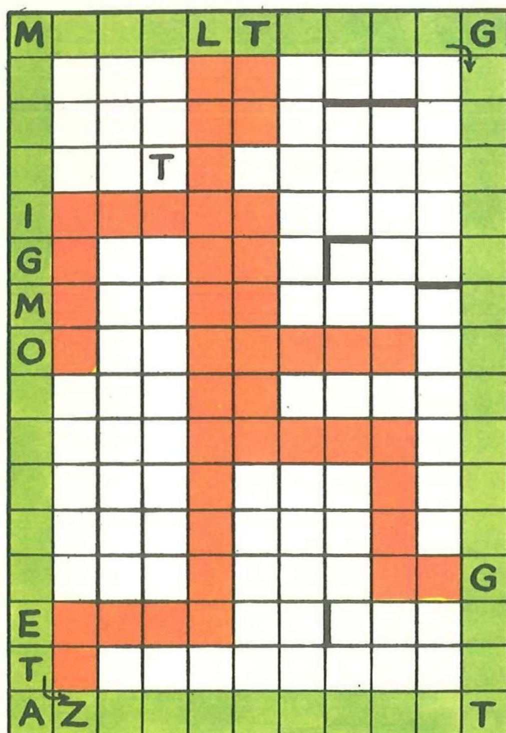
Alisson

Amikor sírok
izlelgetem könnyemet.
Vajon miért
sós ennyire?
Ha a könnycsepp
édes lenne,
nem élnénk másként:
csak pityeregve!

Déesirée

Fordította: Benedek Ildikó

SZEPTEMBERI FEJTÖRŐ

Keresztrejtvény

A megadott megfejtéseket helyezzétek a megfelelő sorokba. Pár betűt segítségül megadtunk. Az alsó, felső és a két oldalsó beszínezett sorokba kerülő betűket a bal felső sarokból kiindulva jobbra, majd le; illetve le, majd jobbra olvassátok össze. Két jótanácsot kaptok, ezeket kell a keresztrejtvényből beküldeni. (A vörös figurára nem kerülnek betűk!)

Megfejtések: NEVEZETES, KELLEMES, ELŐTTÜNK, ÖTLETES, EBONIT, BEVONZ, ESENDŐ KEDVES, TERMEL, ÉLEZZE, ÜGYES, SEREG, TOPIS, TÖBBÉ, KOPÁR, LAKOS, ÜZENI, KÁTÉ, SZET, KEMÜ, SÜLT, ENEN, ZISK, MACÁ, NANE, DRÓT, IHOL, NONO, ÉLET, IHAR, KÉT, AVO, ELE, DER, ATŐ, CET, KE, EL, LŐ, NE, VÉ, EV, VZ, ŐZ, DO, NM, SE, BB, BÖ.

Szóbontó

Amikor azt játszottuk, hogy minél hosszabb szavakat kell kitalálni, akkor készült ez a szókígyó: ELKÁPOSZTÁSÍTOTTALANÍTOTTÁTOK.

Próbáljátok meg, hány értelmes szót tudtok kiolvasni belőle. Írjátok le a szavakat. Nekünk 16 sikerült.

Amitől óvakodni kell!

Lóugrás szerint

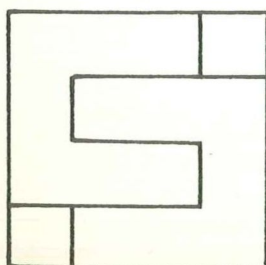
É	E	G	Z
Ő	É	G	SZ
G	S	R	E
S	M	É	

Olvassátok el a megjelölt betűtől kiindulva. Mindnyájunk fontos feladatának megnevezését kapjátok.

A rejtvények megfejtését szeptember 26-ig juttassátok el nyílt levelezőlapon szerkesztőségünkbe. Levélcím: 1502 Budapest, Postafiók 100.

Az áprilisi fejtörők megfejtése

Keresztrejtvény: Harmincöt éves a Kisdobos **Labirintus:** Jóska tud átmenni. **Már megint matek!** (lásd a rajzot) Még számtalan más is jó, lényeges, hogy az O betű = 0 **Összerakó:** lásd a rajzot, **Kiegészítő:** Április (Fordítva kell összeolvasni!)

$$\begin{array}{r} 163 \\ +\ 40 \\ \hline 203 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 578 \\ +\ 30 \\ \hline 608 \end{array}$$

Az áprilisi fejtörők helyes megfejtéséért 50 Ft-os könyvutalványt nyertek:

Bara Brigitta, Giczi Zsolt, Győrffy Dóra, Horváth Ági, Joó Dániel, Krajcsi Judit, Kucsera Éva, Németh Katalin, Szlankó Ibolya, Végh Ildikó Budapest; **Andó Mária** Cegléd; **Barta Judit** Eger; **Bene Sándor** Kunhegyes; **Benczik Melinda** Győr; **Berzsenyi Katalin** Vásárosnamény; **Béres Szabina** Győr; **Boskó György** Dánszentmiklós; **Deme Éva** Nagykőrös; **Erki Tamás** Szentendre; **Fazekas Krisztina** Rákóczifalva; **Fábián Zoltán** Kecskemét; **Gerencsér Beáta** Ajka; **Gerencsér Béla** Kecskemét; **Gesztesi Ildikó** Vác; **Gulyás János** Tiszalök; **Czakó János** Nagykáta; **Hettich Mária** Felsőnána; **Hollósi Dóra** Szigetszentmiklós; **Homonnai Marianna** Besenyőtelek; **Hudu Csaba** Törökszentmiklós; **Jovánovics Szilveszter** Koros; **Kiss András** Boglárlelle; **Kiss Zsuzsanna** Szentes; **Kollár Aliz** Dorog; **Kovács Adrienn** Sárbogárd; **Lampert Judit** Pilisszentkereszt; **Márton Ervin** Ruzsa; **Márvány Péter** Törökszentmiklós; **Mészáros Kinga** Kecskemét; **Mókus őrs** Érd; **Nagy Albert** Hetényegyháza; **Pál Edit** Váraszó; **Révész Mariann** Vecsés; **Safranka Mónika** Domoszló; **Szabó Andrea** Miskolc; **Tóth Klára** Püspökladány; **Varga Róbert** Celldömölk; **Véman Zoltán** Dunavecse; **Vida László** Alsóbélatelep; **Wirth Balázs** Pécs.

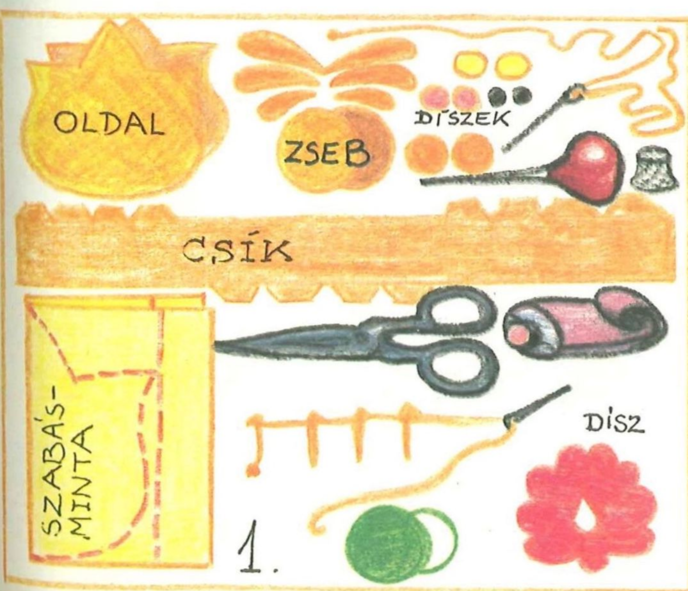
Tulipánmadár

Érdekes és hasznos ajándéktárgyat készíthetsz szovjet pajtásaidnak, hazájuk 70. születésnapja alkalmából, ha bőrből, filcből vagy kartonpapírból kiszabod és összevarrod a tulipánmadarat. Az 1. képen láthatod a szükséges kellékeket. Ha bőrdarabkákat használsz, szükséged lesz horgászzsinórra vagy erős cérnára, gyűszűre és árra. Ez utóbbival a tulipán körvonala mentén és a madár szélességét meghatározó szalagcsík peremén apró lyukakat szúrj. Így könnyebb lesz a tulipánmadarat összevarrnod. A tulipán két középső szirma egyben a madár szárnya is. Ez a rész fedetlen marad. A nyílásba üzenetet vagy apró ajándéktárgyat helyezhetsz.

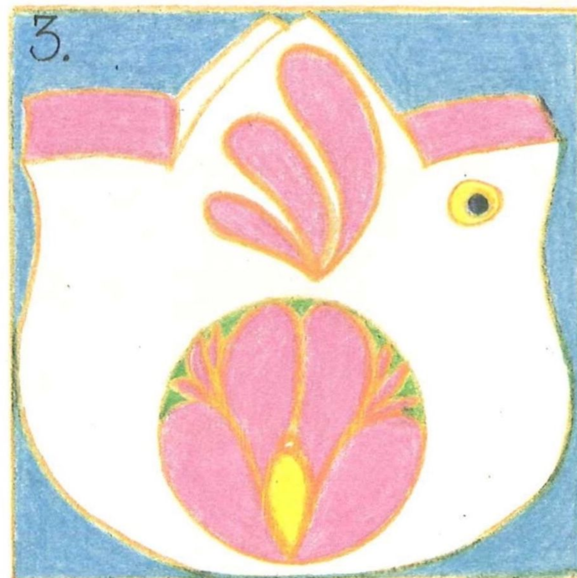
Filcből is elkészítheted az ajándékot. A pántot belülről egy ugyanolyan széles papírcsíkkal merevítsd. Ezt megteheted utólag is, de egyszerűbb, ha a papír- és filccsíkot összeragasztod. Ezután a kivágott tulipánforma külső oldalára ragaszd vagy varrd fel a kört, a szárny és a szem foltjait. Csak ezután varrd össze az egészet. A középső rész itt is nyitva marad (3.).

A 4. ábrán láthatod a kartonpapírból elkészített tulipánmadarat. Természetesen ekkor a csíkra kis füleket is kell vágnod, melyek segítségével a csíkot az oldallapokhoz ragaszthatod. A díszítő motívumokat előre fesd rá!

Csáky Ida

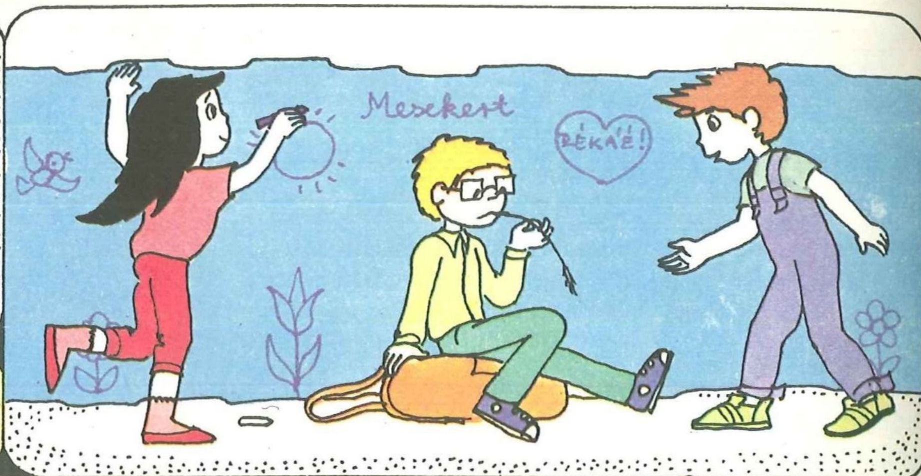

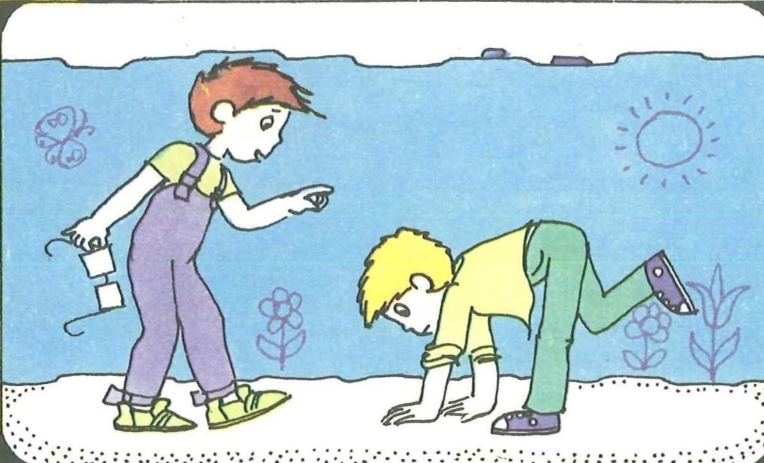

A KÉK KERÍTÉS

Van valahol egy kék kerítés, amelyik szereti, ha rajzolgatnak rá...

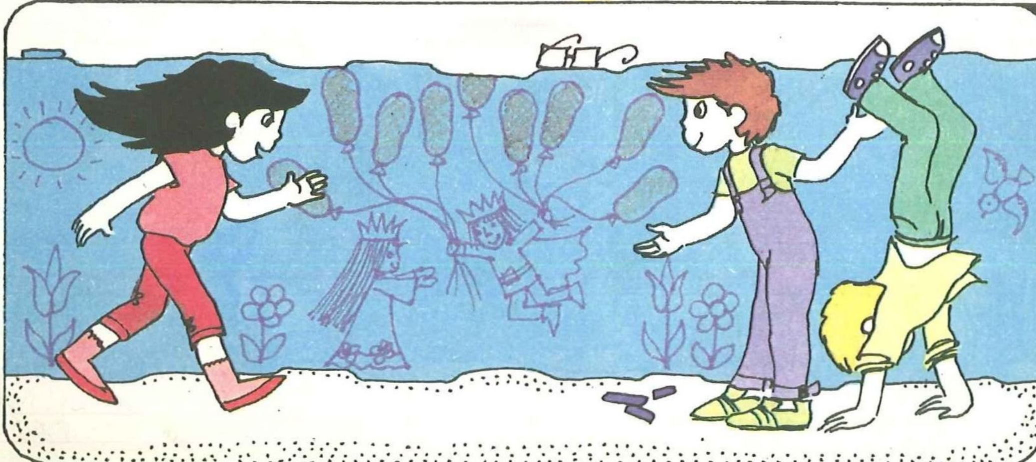

–Miért búsulsz? –kérdezte Körmi Bencétől. – Mert mindenki tud kézen állni, csak én nem...– Ha akarod, megtanítalak rá! –ajánlotta Körmi. –Támaszd a talpadat a kék kerítéshez!

Bence buzgón gyakorolt. Csak az volt a baj, hogy összemaszatolták Réka rajzát. –Megtépem mind a kettőt! –dühöngött Réka.–Várj egy percet! –kérte szelíden Körmi.

Körmi rajzolni kezdett. Réka elnevette magát.– Egész jó lett a rajzom! De én is szeretnék lufikat gyártani. Taníts meg engem is kézen állni, jó? –Máris kezdhetjük!

Marék Veronika